

КОМУНИЦИРАЊЕ И ОПШТЕ ЗНАЊЕ (КОД ДЕЦЕ ОД 3-5 ГОДИНА СТАРОСТИ)

Комуницирање укључује и говор и слушање. То је способност јасног изражавања потреба и разумевања других.

Опште знање је интересовање за спољни свет.

Деца која успешно комуницирају и која су радознала да сазнају шта све постоји у свету око њих су деца која су спремна на успех – и у школи и током целог живота.

Предшколска деца која поседују добре вештине комуницирања и добро опште знање:

- причају приче,
- смишљају маштовите игре (праве се да су гусари или замишљају да је коцка торањ),
- разумеју када им се каже да нешто ураде,
- саопштавају своје потребе одраслима на лако разумљив начин.

Како можете да помогнете свом детету да развије вештине комуницирања и стекне обимно опште знање:

- **Слушајте своје дете и не прекидајте га**
- **Питајте дете како је провело дан** – Постављајте му отворена питања, као на пример „Шта си радио/ла напољу?“, а не „Је ли ти добро прошао дан?“, дакле пружите детету прилику да каже нешто више од ‘да’ или ‘не’.
- **Дозволите детету да вам поставља много питања** – Ако вам дете поставља много питања, то значи да жели да сазна нешто о свету. Оно вас пита, јер верује да ћете му рећи оно што жели да сазна.
- **Разговарајте о осећањима** – ‘Због чега си се ражалостио/ла?’ Када читате књигу заједно, разговарајте о томе како се нека особа или јунак у књизи могао осећати и шта му је могло бити потребно.
- **Читајте са својим дететом** и разговарајте о књигама које сте прочитали. Покушајте да повежете доживљаје, идеје и књиге. Нпр. они једу сендвиче са већемајтом, питам се да ли ће постати невидљиви као у књизи *Possum Magic*.
- **Певајте заједно**, смишљајте риме и шале.
- **Играјте игре где глумите и замишљате** – можете да се обучете у костиме или да користите друге предмете код куће. Дозволите деци да се играју са много играчака и много различитих материјала (са перлама, глином, лишћем, штипалицама, коцкама).
- **Подстичите своје дете** – позитивни коментари и похвале за покушаје детета ће му помоћи да научи да комуницира. Ако га исмевате због грешака, то га неће подстаћи да покуша поново.

- **Будите свесни ствари које су важне вашем детету** – распитујте се о његовим другарима, омиљеним играчкама, филмовима или књигама.
- **Омогућите детету да стекне нека лична искуства** – идите заједно у куповину, библиотеку или парк или цртајте и сликајте заједно. То су све могућности за развој вештина комуницирања и стицања општег знања.
- **Вечерајте заједно као породица** – то је важан део дана у коме сви чланови породице могу да кажу нешто о томе како им је прошао дан. И дете укључите у разговор са одраслима.
- **Ограничите гледање телевизије, играње компјутерских и видео игара** – то ће детету дати више времена да говори о стварним искуствима. Употреба компјутера, гледање телевизије или DVDа, чак и ако су образовне природе, не помаже вашем детету да учи да комуницира.
- **Деца уче различите ствари од различитих особа** – зато посећујте пријатеље и родбину, састајте се са другим родитељима и водите дете у групу за игру (playgroup).
- **Цело село одгаја дете** – зато користите постојеће услуге у друштвеној заједници, као што је читање прича у библиотеци (story time), одлазак у паркове, музеје, базене, обданишта, итд.
- **Не морате да будете богати да би ваше дете било у богатој средини погодној за стицање знања.** Играчке и књиге могу да се позајме из библиотека. У друштвеној заједници се често организују бесплатна збивања за децу – то ћете сазнати из локалних новина.
- **Разговарајте са својим дететом на језику који вам је најлакши.** Тако ће дете бар један језик добро научити. Помозите свом детету да почне да учи енглески пре него што крене у школу тако што ћете га уписати у обданиште или дневни боравак.
- **Уживајте у том узбудљивом узрасту вашег детета.**

